



Psychometric Properties of Parental Conditional Regard Scale in Students of Yazd City¹

Khadijeh abedini², Siavash Talepasand^{3*}, Eshag Rahimian Boogar⁴

(Received: 2021.07.30 - Accepted: 2021.11.09)

- 1- This article is taken from the dissertation of Khadijeh Abedini, Ph. D. student in Educational Psychology, Semnan University.
- 2- Ph. D. Student in Educational Psychology, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Semnan University, Semnan, Iran.
- 3- Corresponding author: Associate Professor, Department of Educational Psychology, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Semnan University, Semnan, Iran.
- *- Corresponding Author: stalepasand@semnan.ac.ir
- 4- Associate Professor, Department of clinical Psychology, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Semnan University, Semnan, Iran

Abstract:

Conditional parental regard is an important and effective strategy in raising children. In this strategy, parents depend their love and regard on their children's behavior in such a way that in positive conditional regard, parents appreciate the child's behavior too much and in conditional regard Negatively deprive their children of attention and love. The aim of this study was to validate the mother conditional regard scale in students of Yazd city. The study population was all middle school students in Yazd city in the academic year of 1398-99. Participants were 321 male and female students who were selected by cluster random sampling. They all completed the Mother Conditional regard Scale and the Parental Exclusion and Acceptance Scale. Validity analysis, confirmatory factor analysis and correlation of the total score question were performed to examine the psychometric properties of the mother conditional regard scale. Findings showed that the conditional regard scale is saturated with four factors: conditional and positive academic regard, conditional and negative academic regard, conditional and positive emotional regard, and conditional and negative emotional regard. Cronbach's alpha coefficients were desirable for all subscales and the whole scale in both sexes and all participants in terms of psychometrics, and the range of most correlations of the material set was desirable. The results of factor analysis indicated good data-model fit. In addition, the pattern of correlation coefficients between the subscales and the simultaneous validity of the questionnaire with the Exclusion and Parental Acceptance Scale showed good validity of this scale. As a result, the Persian version of the Maternal Conditional regard Questionnaire in the student community has acceptable psychometric properties and can be used as a valid tool in psychological research.

Keywords: mother conditional regard, positive conditional regard, negative conditional regard



ویژگی‌های روانسنجی مقیاس توجه مشروط والدین در دانش‌آموزان شهرستان یزد^۱

خدیجه عابدینی^۲ سیاوش طالع پسند^{۳*}، اسحاق رحیمیان بوگر^۴

(دریافت: ۱۴۰۰/۰۵/۰۸ - پذیرش: ۱۴۰۰/۰۸/۱۸)

چکیده

توجه مشروط والدین یک راهبرد مهم و تأثیرگذار در تربیت فرزندان است در این راهبرد والدین عشق و توجه خود را به شیوه رفتاری فرزندان وابسته می‌کنند بدین صورت که در توجه مشروط مثبت والدین بیش از حد از رفتار فرزند قدردانی کرده و در توجه مشروط منفی توجه و عشق خود را از فرزندان دریغ می‌کنند. هدف این مطالعه رواسازی مقیاس توجه مشروط مادر در دانش‌آموزان شهرستان یزد بود. جامعه مورد مطالعه کلیه دانش‌آموزان دوره اول دبیرستان‌های شهرستان یزد در سال تحصیلی ۹۸-۹۹ بودند. شرکت‌کنندگان ۳۲۱ نفر از دانش‌آموزان دختر و پسر بودند (۱۵۲ دختر و ۱۶۹ پسر) که به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب شدند همه آنها مقیاس توجه مشروط مادر و مقیاس طرد و پذیرش والدین را تکمیل کردند. تحلیل اعتبار، تحلیل عاملی تأییدی و همبستگی سؤال نمره کل برای بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس توجه مشروط مادر اجرا شد. یافته‌ها نشان داد مقیاس توجه مشروط از چهار عامل توجه مشروط و مثبت تحصیلی، توجه مشروط و منفی تحصیلی، توجه مشروط و مثبت هیجانی و توجه مشروط و منفی هیجانی اشباع شده است. ضرایب آلفای کرونباخ برای تمام خرده مقیاس‌ها و کل مقیاس در هر دو جنس و کل شرکت‌کنندگان از نظر روان‌سنجی، مطلوب بوده و دامنه اکثر همبستگی‌های مجموعه ماده‌ها مطلوب بود. نتایج تحلیل عاملی حاکی از برازش مطلوب داده‌های مدل بود. به‌علاوه، الگوی ضرایب همبستگی بین خرده مقیاس‌ها و روایی ملاکی هم‌زمان پرسش‌نامه، با مقیاس طرد و پذیرش والدین بیانگر روایی خوب این مقیاس بود. در نتیجه نسخه فارسی پرسش‌نامه توجه مشروط مادر در جامعه دانش‌آموزان از ویژگی‌های روان‌سنجی قابل قبولی برخوردار است و می‌توان آن را به‌عنوان ابزاری معتبر در پژوهش‌های روان‌شناختی استفاده کرد.

واژگان کلیدی: توجه مشروط والدین، هنجاریابی، توجه مشروط منفی، توجه مشروط مثبت

۱- این مقاله مستخرج از رساله خدیجه عابدینی، دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی دانشگاه سمنان است.

۲- دانشجوی مقطع دکتری روان‌شناسی تربیتی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه سمنان، سمنان، ایران

۳- دانشیار گروه روان‌شناسی تربیتی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه سمنان، سمنان، ایران

*-نویسنده مسئول: stalepasand@semnan.ac.ir

۴- دانشیار روانشناسی سلامت، گروه روانشناسی بالینی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه سمنان، سمنان، ایران

مقدمه

این سؤال همیشه مطرح بوده است که چه مسائلی در تربیت کودکان تأثیرگذار هستند و همین امر باعث شده تا انسان‌ها دست به کنکاش بی‌وقفه‌ای در زمینه فرزندپروری بزنند و دستاوردهای چشمگیری نیز در این زمینه داشته باشند نوع برخورد والدین در قالب رفتارهای متنوع، بهنجار و طبیعی که به‌منظور کنترل و اجتماعی کردن فرزند خود به کار می‌برند سبک‌های فرزندپروری نامیده می‌شوند. (سیگل‌من و ریدر^۱، ۲۰۱۴) بامریند^۲ (۱۹۸۷) معروف‌ترین سبک‌های فرزندپروری خانواده را ارائه داده است او سبک‌های فرزندپروری را شامل سه سبک اقتداری، آمرانه استبدادی) و سهل‌گیرانه می‌داند. او این سه سبک را با ترکیب اشکال مختلف پاسخگویی و کنترل تعریف کرد در مطالعات بعدی مشخص شد باید بین اشکال مختلف کنترل تفاوت قایل شد چرا که آنها تأثیرات متفاوتی بر روی رشد کودکان دارند(گری و اشتاینبرگ، ۱۹۹۹)

یکی از ابعاد کنترل، کنترل روانشناختی است در این روش والدین با القای حس گناه و شرم و سلب محبت بچه‌ها را وادار به برآوردن تقاضاهایشان می‌کنند(بادان فیورور، طباطبایی و ناجی، ۱۳۹۶). کنترل روانشناختی به عنوان روشی درک می‌شود که در آن والدین با مداخله در روان کودک خود، تجربه عاطفی فرزندان خود را دستکاری می‌کنند (باربر^۳، ۱۹۹۶). یکی از ابعاد کنترل روانشناختی ابراز توجه مشروط است این راهبرد به معنی نشان دادن محبت و احترام بیشتر از حد معمول به کودکان در صورت بروز رفتارهای مطلوب و عدم ابراز محبت و احترام در صورت بروز رفتارهای نامطلوب است که توسط بسیاری از والدین به عنوان یک استراتژی مفید برای تأثیرگذاری بر رفتار فرزندان انجام می‌شود. از دیدگاه رفتارگرایی، توجه مشروط ممکن است به عنوان یک راهبرد مفید اجتماعی تلقی شود و به کودک می‌آموزد که بین رفتارهای مطلوب و ناخواسته تمایز قائل شوند(روث و آسور، نیمیک^۴، ۲۰۰۹). اما انسان‌گرایی مانند راجرز^۵ (۱۹۵۱) استدلال کردند که توجه مشروط عزت نفس، اکتشاف و خودتنظیمی را تضعیف می‌کند(آسور و روث، ۲۰۰۴). ترک محبت به دنبال یک رفتار نامطلوب باعث اضطراب می‌شود و سپس با ارایه محرک اجتماعی پسندیده به دلیل تغییر رفتار، اضطراب کاهش می‌یابد و حالت عاطفی مثبت ایجاد می‌شود(آرونفرد، ۱۹۶۸). اخیراً، نظریه پردازان استدلال کرده اند که توجه مشروط عزت نفس و عملکرد روانشناختی را کاهش می‌دهد (آسور و روث، ۲۰۰۴). یافته‌ها در زمینه توجه مشروط والدین در حوزه تنظیم هیجانات در کودکان خردسال حاکی از آن است که استفاده والدین از توجه

1- Sigelman & Rider

2- Baumrind

3- Barber

4- Roth, Assor & Niemiec,

5- Rogers

مشروط ممکن است به اختلال در رشد حداقل سه مهارت هیجانی خاص شود که این سه مهارت شامل (الف) ظرفیت تشخیص احساسات منفی در دیگران، (ب) آگاهی از احساسات منفی در خود، و (ج) پاسخ‌های همدلانه به تجربیات منفی عاطفی دیگران است (روث و همکاران، ۲۰۰۹). وقتی کودکان نتوانند انتظارات والدین خود را برآورده کنند، توجه مشروط منفی شامل رفتار تنبیهی از طریق سلب توجه، قدردانی یا محبت است. طبق نظریه خود تعیین‌گری دسی و رایان^۱، (۲۰۰۰) والدین از طریق چنین رفتاری دو نیاز اساسی روانشناختی فرزندان خود یعنی نیاز به خودمختاری و نیاز به یکپارچگی اجتماعی را نقض می‌کنند (دسی و رایان، ۲۰۰۰). لذا کودکانی که توجه مشروط منفی بیشتری از طرف والدین خود دریافت می‌کنند، تمایل کمتری برای نشان دادن رفتار مطلوب (واکنش یا تحرک) دارند، کینه شدیدتری نسبت به والدین خود احساس می‌کنند و قدرت تنظیم هیجانی کمتری دارند (بی‌نظمی هیجانی). همچنین توجه مشروط منفی منجر به عدم تعهد مرتبط به مدرسه در این کودکان می‌شود (روث و همکاران، ۲۰۰۹). علاوه بر این، توجه مشروط والدین از نظر مفهومی شبیه رفتار شرطی شده است که در آن رفتارها تحت تأثیر تقویت یا تنبیه قرار می‌گیرند. وقتی والدین کودک خود را با توجه کمتر و یا بیشتر از حد معمول مورد خطاب قرار میدهند در آنها تقویت یا تنبیه ایجاد می‌کنند، توجه مشروط همیشه نوعی تقویت یا تنبیه است. اما هر نوع تقویت یا مجازات توجه مشروط به حساب نمی‌آید و فقط در صورتی توجه مشروط محسوب می‌شود که توجه به دنبال انجام یک رفتار خاص ارایه شود ("من بیشتر از شما قدردانی می‌کنم زیرا در درس ریاضی نمره خوبی گرفتید") و بنابراین یک پیوند احتمالی بین رفتار و شخص صورت می‌گیرد. در مقابل، همچنین می‌تواند تقویت یا تنبیهی وجود داشته باشد که منحصرأ مربوط به رفتار بدون قضاوت درباره ارزش شخص باشد (کمینز و وگ^۲، ۱۹۹۹). به عنوان مثال، کودکان می‌توانند گزارش دهند که والدین آنها اغلب در مورد عملکرد خوب مدرسه به آنها بازخورد مثبت می‌دهند، بدون اینکه احساس کنند قدردانی والدین آنها به عملکرد درسی آنها بستگی دارد ("این که شما چنین نمره خوبی کسب کرده اید، نشان می‌دهد که وضعیت خوبی در درس ریاضی دارید) (به آیزور، کانت میمن و روث، ۲۰۱۴ مراجعه کنید). هنگام ارایه با زخورد باید تا آنجا که ممکن است از اشاره به شخصیت فرد خود داری شود.

در مقابل توجه مشروط منفی، توجه مشروط مثبت شامل افزایش محبت و قدردانی است که فرزندان انتظارات والدین خود را برآورده می‌کنند. به این ترتیب، والدین به فرزندان خود می‌آموزند که فقط در برخی شرایط شایسته تقدیر هستند و ارزش شخصیتی خود را به تحقق معیارهای خارجی مربوط می‌دانند (دسی

1- Deci & Ryan

2- Kamins & Dweck

و رایان، ۱۹۸۵). که این شکل از انگیزه منجر به کسب نمرات خوب در مدرسه می‌شود. در نتیجه، می‌توان از یک سو فرض کرد که توجه مشروط مثبت (در کوتاه مدت) با نمرات بهتر در مدرسه همراه باشد. از طرف دیگر، این تأثیرات باید در نظر گرفته شود، که تجربه فشار درونی می‌تواند زمینه ساز بروز اضطراب امتحان باشد. از آنجایی که کودکانی که توجه مشروط مثبت دارند باید همیشه در حفظ آن مراقب باشند (روث و همکاران، ۲۰۰۹)، همچنین از نظر نگرش و رفتار از اصالت کمتری برخوردارند و دامنه رفتارشان به وضوح محدود است. این محدودیت در دامنه رفتار می‌تواند مربوط به مدیریت هیجانات منفی باشد، که بیش از حد سرکوب می‌شوند تا خطر تعاملات منفی کودک با والدینش تا حد ممکن کم شود (سرکوب احساسات) (آتروپو، کیل، آسور و استینزمایر-پلستر^۱، ۲۰۱۷). در حالی که قدردانی مشروط منفی نشان دهنده شکل خاصی از کنترل روانشناختی است (به معنای محرومیت از عشق)، تأثیر نامطلوب آن بر رشد کودک بارها اثبات شده است (باربر و هارمون^۲، ۲۰۰۲؛ باربر و شیا^۳، ۲۰۱۳)، تأثیر قدردانی مشروط مثبت از نظر تئوری بسیار بحث‌انگیزتر و از نظر تجربی با چند استثنا (به عنوان مثال روث و همکاران، ۲۰۰۹) هنوز بررسی نشده است. برای اینکه بتوانیم این سازه را بررسی کنیم، باید بتوانیم به روشنی هر دو جهت قدردانی مشروط را در یک پرسشنامه جدا کنیم

بررسی مطالعات انجام شده نشان می‌دهد که استراتژی توجه مشروط تعیین‌کننده مهم رشد عاطفی در کودکی و نوجوانی است، متغیری که تاکنون در کشور کمتر به آن توجه شده است و از نظر ادبیات پژوهی در ایران مورد غفلت قرار گرفته است و نیاز است تا پژوهشگران بر روی این متغیر مطالعه نمایند؛ بنابراین با توجه به اهمیت این متغیر و وجود نقص پژوهشی در این زمینه داشتن یک ابزار تشخیصی برای ثبت توجه مشروط والدین مفید خواهد بود؛ بنابراین در مطالعه حاضر مقیاس توجه مشروط والدین در ابعاد تحصیلی و هیجانی به زبان فارسی انطباق داده شد. براین اساس، هدف اصلی این پژوهش بررسی روایی و اعتبار نسخه فارسی پرسش‌نامه توجه مشروط والدین در نوجوانان ایرانی است.

روش کار

پژوهش حاضر از نوع پژوهش‌های توصیفی است. جامعه پژوهش شامل کلیه دانش‌آموزان مشغول به تحصیل در دبیرستان‌های متوسطه اول شهر یزد بود. از روش نمونه‌برداری خوشه‌ای چندمرحله‌ای استفاده شد. به این صورت که در مرحله اول چهار دبیرستان از میان دبیرستان‌های دولتی ناحیه یک شهر

1- Otterpohl, Keil, Assor & Stiensmeier-Pelster

2- Barber & Harmon

3- Barber & Xia

یزد در سال تحصیلی ۱۳۹۸-۱۳۹۹ به تصادف انتخاب شدند. در مرحله بعد از هر دبیرستان تعدادی از دانش‌آموزان انتخاب شدند. کلاین^۱ معتقد است در تحلیل عاملی اکتشافی برای هر متغیر ۱۰ تا ۲۰ نمونه لازم است و دست‌کم حجم نمونه ۲۰۰ نفر قابل دفاع است (جکسون، ۲۰۰۳)؛ اما در تحلیل عاملی تأییدی حداقل حجم نمونه براساس عامل‌ها تعیین می‌شود نه متغیرها. اگر از مدل‌یابی معادلات ساختاری استفاده شود حدود ۲۰ نمونه برای هر عامل (متغیرنهفته) لازم است. حجم نمونه توصیه شده برای تحلیل عاملی تأییدی حدود ۲۰۰ نمونه برای ده عامل توصیه شده است (شاه و گلدشتاین، ۲۰۰۶). لذا براساس نظرات مطرح شده در این پژوهش با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای حجم نمونه ۳۲۱ نفر در نظر گرفته شد.

ابزارهای اندازه‌گیری

مقیاس توجه مشروط والدین^۲. مقیاس توجه شرطی والدین (PCR) در مقیاس هفت درجه‌ای لیکرت (=۱ "من کاملاً مخالفم" تا ۷ "کاملاً موافقم"). روث و همکاران (۲۰۰۹) آلفای کرونباخ را برای این چهار مقیاس بین $\alpha = 0/84$ و $\alpha = 0/92$ نشان داد. مقیاس به کار رفته در این پژوهش شامل هشت گویه در عامل مثبت تحصیلی و نه گویه در مورد عامل منفی تحصیلی و هشت گویه در حوزه هیجانی است توسط روث و همکاران (۲۰۰۹) طراحی شده است. توجه مشروط یک راهبرد اجتماعی برای ایجاد یا اصلاح نگرش و رفتارهای کودک است، که در آن والدین میزان علاقه و قدردانی خود را به رفتارهای خاص کودک یا نتایج عملکرد بستگی می‌دهند. به همین ترتیب، یک ابزار سنجش توجه مشروط باید به صراحت شامل این تغییر در توجه باشد (وقتی نمره خوبی در مدرسه کسب کنم، احساس می‌کنم مادرم نسبت به حد معمول محبت و تمایل بیشتری به من نشان می‌دهد). علاوه بر این، توجه مشروط والدین از نظر مفهومی شبیه رفتار شرطی شده است که در آن رفتارها تحت تأثیر تقویت یا تنبیه قرار می‌گیرند. وقتی والدین کودک خود را با توجه کمتر و یا بیشتر از حد معمول مورد خطاب قرار میدهند در آنها تقویت یا تنبیه ایجاد می‌کنند، توجه مشروط همیشه نوعی تقویت یا تنبیه است. اما هر نوع تقویت یا مجازات توجه مشروط به حساب نمی‌آید و فقط در صورتی توجه مشروط محسوب می‌شود که توجه به دنبال انجام یک رفتار خاص ارایه شود ("من بیشتر از شما قدردانی می‌کنم زیرا در درس ریاضی نمره خوبی گرفتید") و بنابراین یک پیوند احتمالی بین رفتار و شخص صورت می‌گیرد. در مقابل، همچنین می‌تواند تقویت یا تنبیهی وجود داشته باشد که منحصراً مربوط به رفتار بدون قضاوت درباره ارزش

1- Klin

2- Parental Conditional Regard Scale (PCR)

شخص باشد) کامینز و دوک، ۱۹۹۹) به عنوان مثال، کودکان می‌توانند گزارش دهند که والدین آنها اغلب در مورد عملکرد خوب مدرسه به آنها بازخورد مثبت می‌دهند، بدون اینکه احساس کنند توجه والدین آنها به عملکرد درسی آنها بستگی دارد "این که شما چنین نمره خوبی کسب کرده اید، نشان می‌دهد که وضعیت خوبی در درس ریاضی دارید" (آسور، کنات میمان و روث، ۲۰۱۵). هنگام آرایه بازخورد باید تا آنجا که ممکن است از اشاره به شخصیت فرد خود داری شود. در مقیاس‌های ابتدایی این سازه که توسط آسور و همکاران (۲۰۰۴) تهیه شده بود فقط میزان تغییر در توجه مشروط در نظر گرفته می‌شد (به عنوان مثال "توجه والدین من به میزان یادگیری من بستگی دارد.")، از چند سال پیش، یک تقسیم بندی مفهومی با تاکید به ابعاد توجه مثبت مشروط و توجه منفی مشروط نیز به این مقیاس اضافه شد. بنابراین، توجه مشروط مثبت به معنای افزایش توجه به دلیل رفتارها و نتایج مطلوب است به عنوان مثال "وقتی چیزهای زیادی یاد می‌گیرم، این احساس را دارم که مادر / پدرم برای من ارزش بیشتری قائل هستند." و توجه مشروط منفی به معنای کاهش قدردانی به دلیل رفتارها یا پیامدهای نامطلوب "اگر در مدرسه نمره بدی بگیرم، احساس می‌کنم مادرم کمتر از من قدردانی می‌کند" (روث و همکاران، ۲۰۰۹). مزیت این نوع جداسازی در این است که می‌تواند تأثیر افزایش توجه مثبت مشروط و اثر افزایش توجه مشروط منفی را کنترل کند.

پرسش‌نامه طرد و پذیرش والدین ویژه کودکان^۱. این پرسش‌نامه به منظور سنجش میزان درک کودکان از طرد و پذیرش والدین تهیه شده است. برای کودکان سنین ۸ تا ۱۸ سال مناسب است. این پرسش‌نامه دارای ۲۴ سؤال بسته پاسخ است. پاسخ سؤال‌ها از تقریباً همیشه نادرست (۱) تا همیشه درست (۴) درجه بندی شده است. در این پرسش‌نامه پاسخ صحیح یا غلط وجود ندارد. این پرسش‌نامه شامل چهار عامل پذیرش / محبت، خصومت / پرخاشگری، بی تفاوتی / غفلت‌کننده و طرد می‌باشد. از جمع نمرات پذیرش / محبت به صورت معکوس با نمرات خصومت، غفلت و طرد نمره کل طرد و پذیرش والدین به دست می‌آید؛ بنابراین نمره بالا نشان‌دهنده طرد بالا و نمره پایین نشان‌دهنده پذیرش بالا است. آلفای کرونباخ این پرسش‌نامه توسط روهنر (۲۰۰۷) در آمریکا ۰/۸۱ گزارش شده است. در ایران یزد خواستی (۱۳۹۰) ضریب همسانی درونی آزمون را ۰/۹۱ گزارش کرده است (یزدخواستی و قاسمی، ۱۳۹۰).

به منظور اجرای پژوهش ابتدا مقیاس توسط دو نفر از متخصصان زبان انگلیسی به فارسی برگردانده شد. سپس ترجمه برگردان انجام شد. مشکلات مربوط به ترجمه گویه‌ها بررسی و رفع شد. در یک مطالعه مقدماتی مقیاس ترجمه شده در اختیار یک نمونه ۳۰ نفری از دانش‌آموزان قرار گرفت پس از جمع‌آوری

1- Child Acceptance-Rejection Questionnaire. Mother and Father Forms(CARQ)

مقیاس‌ها واژگانی که برای دانش‌آموزان قابل‌فهم نبود بازنویسی شد و با نزدیک‌ترین واژه جایگزین گردید. مقیاس نهایی در اختیار ۳۶۰ نفر از دانشجویان قرار داده شد که ۳۹ مقیاس به‌صورت ناقص پر شده بود لذا از تحلیل کنار گذاشته شدند و در نهایت ۳۲۱ پرسش‌نامه وارد تحلیل شد. تحلیل عامل تأییدی و تحلیل اعتبار به روش آلفای کرونباخ اجرا شد. همچنین روایی همگرا و واگرا مقیاس نیز محاسبه شد.

یافته‌ها

تحلیل عاملی تأییدی: نخست چولگی تک متغیری و چند متغیری داده‌ها بررسی شد و از برآوردهای بیشینه درست نمایی استفاده شد. شاخص‌های برازندگی ریشه واریانس خطای تقریب^۱، ریشه استاندارد واریانس پس ماند^۲، شاخص برازندگی مقایسه‌ای^۳، شاخص نیکویی برازش^۴ و شاخص نیکویی برازش تعدیل شده^۵ برای سنجش برازندگی مدل استفاده شد. برش‌های متعددی برای شاخص‌های برازندگی توسط متخصصان مطرح شده است. برای مثال، مقدار مساوی با کمتر از ۰/۰۵ برای ریشه واریانس خطای تقریب مقدار مساوی یا بالاتر از ۰/۹۶ برای شاخص برازندگی مقایسه‌ای، مقدار مساوی یا کمتر از ۰/۰۷ برای ریشه استاندارد واریانس پسماند، نشان دهنده برازندگی کافی مدل است (جرسکوگ، ۲۰۰۳). از طرف دیگر پیشنهاد شده است که اگر مقدار شاخص‌های برازندگی مقایسه‌ای، نیکویی برازش و نیکویی برازش تعدیل شده بزرگتر از ۰/۹ باشد و شاخص‌های ریشه واریانس خطای تقریب و ریشه واریانس پس ماند کوچکتر از ۰/۰۵ باشد بیانگر برازش بسیار خوب و اگر کوچکتر از ۰/۱ باشد بیانگر برازش خوب می‌باشد (برکلر^۶، ۱۹۹۰). شاخص‌های برازندگی فرم نهایی مقیاس بررسی شد. یافته‌ها حاکی از آن است که بعضی از شاخص‌های برازندگی حاکی از برازندگی مطلوب داده - مدل است (جدول ۱). در این مدل $X^2=573/41$ ، $df=269$ ، نسبت این دو $X^2 / df = 2/131$ است که در حد مطلوبی است.

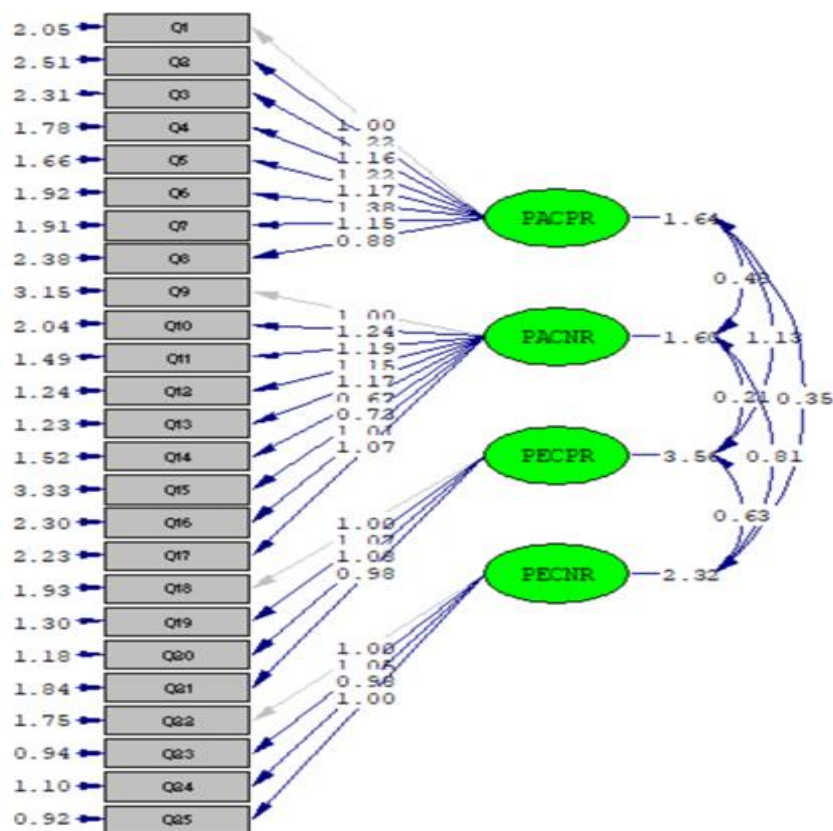
-
- 1- Root Mean Square Error of Approximation
 - 2- Standardized Root Mean Square Residual
 - 3- Comparative Fit Index
 - 4- Goodness of Fit Index
 - 5- Adjusted Goodness of Fit Index
 - 6- Breckler

جدول ۱- شاخص‌های برازش مدل چهار عاملی مقیاس توجه مشروط والدین (تعداد=۳۲۱)

Table 1

Fit indicators of the four-factor model of the Parental Conditional Regard Scale (Number=321)

AGFI	GIF	SRMR	RMR	RMSEA CI	RMSEA	NNFI	NFI	IFI	CFI	مدل model	
0.849	0.875	0.06	0.197	0.527-0.662	0.0595	0.951	0.928	0.956	0.956	573.41	دو عاملی Two factors



شکل ۱ مدل اندازه‌گیری نهایی مقیاس توجه مشروط والدین (ضرایب متریک گزارش شده‌اند) *

همه ضرایب در سطح $p < 0.01$ معنادار هستند

جدول ۲ برآورد پارامترهای استاندارد مقیاس توجه مشروط والدین (تعداد=۳۲۱)

Table 2

Estimation of standard parameters of the Conditional Parental Regard Scale

توجه مشروط والدین Parental Conditional Regard	ضرایب استاندارد Standard coefficients	واریانس خطا Error variance	ضریب تعیین The coefficient of determination	شماره Number
توجه مشروط مثبت تحصیلی academic conditional positive regard	0.67	0.55	0.44	۱- وقتی نمره خوبی در مدرسه کسب کنم، احساس می‌کنم مادرم نسبت به حد معمول محبت و تمایل بیشتری به من نشان می‌دهد. 1- When (or if) I get a good grade at school, I feel that my mom gives me more warmth and affection than she usually does
	0.7	0.50	0.49	۲- وقتی در مدرسه نمره خیلی خوبی کسب کنم، احساس می‌کنم مادرم بیشتر مرا دوست دارد 2- When (or if) I get a very good grade at school, I feel that my mom loves me more
	0.70	0.51	0.48	۳- وقتی سخت درس بخوانم، احساس می‌کنم مادرم خیلی بیشتر از من قدردانی می‌کند 3- When (or if) I study hard; I feel that my mom appreciates me much more
	0.76	0.42	0.57	۴- وقتی سخت درس بخوانم، مادرم از من خیلی راضی است و احساس می‌کنم او با من گرم‌تر و خوش‌خلاق‌تر است. 4- When (or if) I study hard, my mom is very satisfied with me and I feel that she is more warm and pleasant with me
	0.76	0.42	0.57	۵- فکر می‌کنم که اگر امتحاناتم را خوب بدهم، مادرم مرا بیشتر دوست داشته و قدردانی بیشتری از من خواهد داشت 5- I think that if I do well on tests my mom would love and appreciate me more.
	0.79	0.38	0.61	۶- وقتی در مدرسه موفق شوم، احساس می‌کنم که مادرم مراقبت و توجه بیشتری به من دارد. 6- When (or if) I succeed in school, I feel that my mom gives me more caring and attention.

0.53	0.46	0.73	۷-وقتی در آزمون موفق شوم، مادرم این احساس را به من می‌دهد که ارزش بیشتری دارم 7- When (or if) I succeed in a test; my mom gives me the feeling that I'm worth more
0.34	0.65	0.59	۸-وقتی در مدرسه خوب کار کنم ، احساس می‌کنم مادرم به من بیشتر افتخار می‌کند. 8-When (or if) I do well in school, I feel that my mom is more proud of me.
0.33	0.66	0.58	۹-وقتی در مدرسه نمره رضایت‌بخش نگیرم، احساس می‌کنم مادرم کمتر از حد معمول نسبت به من گرم و مهربان است. 9-When (or if) I get a non-satisfactory grade at school, I feel that my mom is less warm and affectionate toward me than she usually is
0.54	0.45	0.74	۱۰-وقتی در مدرسه نمره رضایت بخش نگیرم ، احساس می‌کنم مادرم کمتر مرا دوست دارد. 10-When (or if) I get a non-satisfactory grade at school, I feel that my mom loves me less.
0.60	0.39	0.78	۱۱-وقتی در مدرسه موفق نشوم، احساس می‌کنم که مادرم مراقبت و توجه کمتری به من دارد. 11-When (or if) I do not succeed in school, I feel that my mom gives me less caring and attention.
0.63	0.37	0.79	۱۲-وقتی من در امتحان موفق نشوم، مادرم جوری رفتار میکند احساس کنم بی ارزش هستم. 12-When (or if) I do not succeed in a test, my mom lets me feel that I am worthless
0.64	0.35	0.80	۱۳-فکر می‌کنم اگر در امتحان موفق نشوم، مادرم محبت و مراقبت کمتری به من نشان می‌دهد. 13-I think that if I fail in a test my mom would show me less affection and caring.
0.31	0.68	0.56	۱۴-وقتی در مدرسه نمره ضعیف بگیرم - مادرم مدتی از من دوری میکند. 14-When (or if) I get a poor grade at school - my mom keeps away from me for a while.

0.20	0.79	0.48	۱۵-وقتی در مدرسه خوب کار نکنم - احساس می کنم مادرم به خاطر من شرمند می شود. 15-When (or if) I do not do well in school - I feel that my mom is ashamed of me.
0.41	0.58	0.64	۱۶-وقتی سخت درس نخوانم - احساس میکنم مادرم کمتر از من قدردانی می کند. 16-When (or if) I do not study hard - I feel that my mom appreciates me less.
0.45	0.54	0.67	۱۷-وقتی سخت درس نخوانم ، مادرم رضایت کمتری از من دارد و احساس می کنم که او نسبت به من کمتر گرم و خوش اخلاق است. 17-When (or if) I do not study hard, my mom is less satisfied with me and I feel that she is less warm and pleasant with m
0.64	0.35	0.81	۱۸-بیش از حد معمول از من قدردانی می کند. 18-appreciates me more than usual.
0.75	0.24	0.87	۱۹-بیشتر از حد معمول به من محبت می کند. 19-gives me more affection than usual.
0.78	0.22	0.88	۲۰-بیش از حد معمول به من علاقه نشان می دهد. 20-shows more interest in me than usual.
0.64	0.35	0.81	۲۱-بیشتر از حد معمول به من توجه می کند 21-pays more attention to me than usual
0.57	0.43	0.86	۲۲-کمتر از حد معمول از من قدردانی می کند. 22-appreciates me less than usual.
0.73	0.27	0.85	۲۳-نسبت به حد معمول محبت کمتری به من نشان می دهد. 23-gives me less affection than usual.
0.66	0.33	0.82	۲۴-نسبت به حد معمول علاقه کمتری به من نشان می دهد. 24-shows less interest in me than usual.
0.71	0.28	0.85	۲۵-کمتر از حد معمول به من توجه می کند 25- pays less attention to me than usual

توجه مشروط مثبت هیجانی (وقتی از چیزی یا شخصی عصبانی هستم، اما قادر به پنهان کردن آن هستم، احساس می کنم مادرم...)
Parental emotional conditional positive regard (When I am angry at something or someone, but able to conceal it, I feel that my mother...)

توجه منفی هیجانی (هنگامی که از چیزی یا شخصی عصبانی هستم و آن را نشان می دهم ، احساس می کنم مادرم...)
Parental emotional conditional negative regard (When I am angry at something or someone and show it, I feel that my mother...)

برآورد پارامترها. باتوجه به اینکه مدل چهار عاملی (شکل ۱) با بیست و پنج گویه برازندگی نسبتاً مناسبی نشان داد، ضرایب استاندارد، جملات خطا و واریانس تبیین شده (R^2) گزارش شدند (جدول ۲). همه مسیرهای استاندارد معنادار بودند. در عامل یک گویه ۶ اعتبار قابل قبولی داشت ($R^2=0/61$). برآورد اعتبار گویه ۸ نسبتاً پایین بود. به این ترتیب، معتبرترین و نیرومندترین نشانگر سازه نهفته توجه مشروط مثبت تحصیلی گویه ۶ بود. برای سازه نهفته توجه مشروط منفی تحصیلی گویه ۱۳ اعتبار قابل قبولی داشت ($R^2=0/64$). همچنین در سازه نهفته توجه مشروط مثبت هیجانی گویه ۲۰ بالاترین اعتبار را داشت ($R^2=0/78$). در سازه نهفته توجه مشروط منفی هیجانی گویه ۲۳ بالاترین میزان اعتبار را داشت ($R^2=0/73$). برآورد اعتبار سایر گویه‌ها نیز قابل قبول بود. معتبرترین و نیرومندترین نشانگر سازه نهفته توجه مشروط والدین گویه ۲۰ بود.

جدول ۳ - همبستگی صفر مرتبه خرده مقیاس‌های توجه مشروط والدین و خرده مقیاس‌های طرد و پذیرش والدین (تعداد=۳۲۱)

Table 3

Zero-order correlation of conditional parental attention subscales and parental rejection and acceptance subscales (number = 321)

8	7	6	5	4	3	2	1	
							1	توجه مشروط مثبت تحصیلی academic conditional positive regard
						1	.029**	توجه مشروط منفی تحصیلی academic conditional negative regard
					1	0.094	0.43**	توجه مشروط مثبت هیجانی emotional conditional positive regard
				1	0.21**	0.34**	0.16**	توجه مشروط منفی هیجانی emotional conditional negative regard
			1	-0.15**	0.13*	0.22**	0.13*	پذیرش acceptance
		1	0.40**	0.22**	-0.11*	0.34**	0.63	خصومت Hostility
	1	0.57**	-0.29**	0.19**	-0.11*	0.28**	-0.05	بی تفاوتی Incuriosity
1	0.53**	0.70**	-0.34**	0.20**	-0.06	0.29**	-0.05	طرد rejection

*p < 0.05 **p < 0.01

روایی همگرا. برای محاسبه روایی همگرا و مقیاس توجه مشروط والدین از اجرای همزمان آن با پرسشنامه طرد و پذیرش والدین ویژه کودکان استفاده شد. یافته‌های مربوط به روایی همگرا و واگر نشان می‌دهد که بین توجه مشروط مثبت تحصیلی و پذیرش همبستگی مثبت و معنی دار وجود دارد. افزون بر آن، یافته‌های مربوط به روایی واگرا نشان می‌دهد که بین توجه مشروط مثبت تحصیلی و خصومت، بی تفاوتی و طرد همبستگی منفی معنی دار وجود دارد. همچنین، بین توجه مشروط منفی تحصیلی و پذیرش رابطه مثبت و معنی دار وجود دارد. یافته‌های مربوط به روایی همگرا نشان میدهد بین توجه مشروط منفی تحصیلی و مؤلفه‌های خصومت، بی تفاوتی و طرد رابطه مثبت و معنی دار وجود دارد. بیشترین شدت همبستگی بین توجه مشروط منفی تحصیلی با عامل خصومت مشاهده شد ($0/43$ = r). سایر روابط در جدول ۳ گزارش شده است.

تحلیل اعتبار. اعتبار مقیاس توجه مشروط والدین با استفاده از روش همسانی درونی و با بهره‌گیری از ضریب آلفای کرونباخ محاسبه شد. نتایج نشان داد اعتبار مؤلفه توجه مشروط مثبت تحصیلی $0/91$ ، توجه مشروط و منفی تحصیلی $0/89$ ، اعتبار توجه مشروط و مثبت هیجانی $0/93$ و اعتبار توجه مشروط و منفی هیجانی $0/91$ می‌باشد و ضریب آلفای کرونباخ کل پرسش‌نامه $0/90$ محاسبه شد.

بحث و نتیجه‌گیری

در پژوهش‌های متعددی (باربر و هارمون، ۲۰۰۲ پیس و زابولا، ۲۰۱۱) نشان داده شد که کنترل روان‌شناختی والدین نوعی اعمال محدودیت در رشد خودمختاری و استقلال فرزندان است یکی از ابعاد کنترل روان‌شناختی والدین ابراز توجه مشروط به فرزندان است شواهد مقدماتی و حاشیه‌ای قابل توجهی از مطالعه روی کودکان نشان می‌دهد استفاده والدین از عشق مشروط به‌عنوان یک استراتژی کنترل ممکن است با رشد اعتمادبه‌نفس پایین در کودکان مرتبط باشد (کوپر اسمیت، ۱۹۶۷). هافمن (۱۹۷۰) نتیجه گرفت که عشق ورزیدن مشروط رابطه‌ای ناسازگار با رشد رفتار اخلاقی دارد. اخیراً، نظریه‌پردازان استدلال کرده‌اند که توجه مشروط احتمالاً عزت‌نفس را کاهش می‌دهد و عملکرد روان‌شناختی را کاهش می‌دهد (آسور و همکاران، ۲۰۰۴). یافته‌هایی که در زمینه توجه مشروط والدین در حوزه تنظیم هیجانات در کودکان خردسال وجود دارد، حاکی از آن است که استفاده والدین از توجه مشروط ممکن است حداقل به اختلال در رشد سه مهارت هیجانی خاص منجر شود که این سه مهارت شامل (الف) ظرفیت تشخیص احساسات منفی در دیگران، (ب) آگاهی از احساسات منفی در خود و (ج) پاسخ‌های همدلانه به تجربیات منفی عاطفی دیگران، است (روت و همکاران، ۲۰۰۹). توجه مشروط منفی شامل رفتار تنبیهی از طریق سلب توجه، قدردانی یا محبت است وقتی کودکان نتوانند انتظارات والدین خود را برآورده کنند.

طبق نظریه خود تعین گری (دسی و رایان، ۲۰۰۰)، والدین از طریق چنین رفتاری دو نیاز اساسی روان‌شناختی فرزندان خود یعنی نیاز به خودمختاری و نیاز به یکپارچگی اجتماعی را نقض می‌کنند. روش‌هایی که توسط والدین برای کنترل روان‌شناختی استفاده می‌شود مانع رشد کودک به‌عنوان فردی جدا از والدین می‌شود و بنابراین از رشد سالم جلوگیری می‌کند

در این پژوهش ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس توجه مشروط والدین (آسور و همکاران، ۲۰۰۹) بررسی شد. نتایج نشان داد مقیاس توجه مشروط والدین از اعتبار کافی در زمینه توجه منفی و مثبت در دو بعد تحصیلی و هیجانی برخوردار بود. برای بررسی اعتبار مقیاس توجه مشروط والدین از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد نتایج نشان داد این مقیاس از اعتبار قابل قبولی برخوردار است نتایج این پژوهش با پژوهش‌های (آسور و همکاران، ۲۰۰۹) همخوان است آسور در مطالعه خود که در دو حوزه تحصیلی و هیجانی و در ابعاد مثبت و منفی بود نشان دارد توجه مشروط درک شده با هزینه‌های عاطفی قابل توجهی در تمام ابعاد ذکر شده همراه است. همچنین مطالعات

آتریو و همکاران، (۲۰۱۷) در آلمان پرسشنامه توجه مشروط را بر روی نوجوانان آلمانی هنجاریابی کردند و نتایج نشان داد این ابزار از بارزش کافی در این جامعه آماری برخوردار است. در مطالعه‌ای که برای هنجاریابی این پرسشنامه در کشور آلمان بر روی نوجوانان صورت گرفت آلفای کرونباخ برای دو زیر مقیاس توجه مثبت و منفی تحصیلی به ترتیب $\alpha = 0.91$ و $\alpha = 0.90$ به دست آمد همچنین در بررسی انجام شده دارای یک ابزار معتبر و قابل اعتماد معرفی شده است در مطالعه آتریو و همکاران (۲۰۱۷) مقیاس توجه مشروط با مقیاس عزت نفس و عملکرد تحصیلی مقایسه شد

تحلیل عامل تاییدی بر روی این گویه‌ها و خرده مقیاس‌های این ابزار انجام شد و روایی همگرا و واگرایی مقیاس با اجرای همزمان پرسشنامه طرد و پذیرش والدین (روهتر، ۲۰۰۷) بررسی شد. تحلیل عاملی تایید برازندگی داده‌ها را با یک ساختار چهار عاملی تایید کرد ضرایب استاندارد و ضرایب تعیین بالایی برای چهار عامل (توجه مثبت و مشروط هیجانی، توجه منفی مشروط هیجانی، توجه مثبت تحصیلی و توجه منفی تحصیلی) به دست آمد این یافته‌ها با یافته‌های پژوهش‌های (روث و همکاران، ۲۰۰۹) و (آتریو و همکاران، ۲۰۱۷) همسو بود.

افزون بر آن برای محاسبه روایی مقیاس توجه مشروط والدین از اجرای همزمان آن با مقیاس طرد و پذیرش والدین استفاده شد. شواهد روایی واگرا نشان داد که خرده مقیاس‌های توجه مشروط مثبت والدین با طرد والدین رابطه منفی و مثبت دارد. از طرفی شواهد روایی همگرا نشان داد همبستگی مثبت و معنادار بین خرده مقیاس‌های توجه مشروط منفی والدین با پذیرش والدین وجود دارد.

نخستین محدودیت مطالعه حاضر آن است که مشخص نیست نمرات حاصل از این ابزار تا چه اندازه با رفتارهای واقعی در زندگی روزمره مرتبط است و محدودیت دیگر این ابزار مربوط به قلمرو مکانی و زمانی است. مطالعه حاضر بر روی دانش‌آموزان دبیرستان‌های ناحیه یک شهرستان یزد صورت گرفته است؛ لذا برای تعمیم‌دهی باید جوانب احتیاط را رعایت کرد. بر اساس این محدودیت‌ها پیشنهاد می‌شود نمرات توجه مشروط والدین با اندازه‌های رفتار واقعی در زندگی روزمره همبسته شود تا شواهدی از بسط نمرات حاصل از تشخیص این ابزار در موقعیت‌های واقعی زندگی فراهم شود. مطلوب است که اعتبار ساختار را با بررسی جنبه‌های دیگر رفتار والدین (به‌عنوان مثال کنترل روان‌شناختی) و استرس کودک (به‌عنوان مثال اضطراب امتحان، افسردگی) و آزمایش رابطه علی بین روابط در تجزیه و تحلیل‌های طولی، افزایش دهیم.

توجه والدین به فرزندان و استفاده از آن در پژوهش‌ها فرصتی را برای بررسی روابط توجه مشروط والدین و پیامدهای آن در زمینه‌های انگیزه، احساسات و یادگیری در فرزندان فراهم می‌کند. با ثبت توجه مشروط منفی و مثبت به طور جداگانه، مطالعات آینده می‌توانند جزئیات بیشتری را در مورد موارد فوق بررسی کنند. با کمک این ابزار، می‌توان مکانیسم‌های اساسی رفتار را مورد بررسی قرار داد و براین اساس، توصیه‌هایی برای اقدامات پیشگیرانه و مداخله‌ای ارائه کرد.

باتوجه به استفاده احتمالی تشخیصی در عمل، مطالعه حاضر نقطه شروع مهمی برای اعتبارسنجی و استانداردسازی یک روش است که بعداً می‌تواند در زمینه تنظیمات روان‌شناختی و روان‌درمانی مدرسه مورد استفاده قرار گیرد.

به این ترتیب، یک عامل خطر در رفتار والدین که می‌تواند به رشد انگیزشی یا عاطفی نامطلوب کودکان و نوجوانان کمک کند (مانند اضطراب امتحان، تنظیم احساسات ناسازگار، افسردگی) می‌تواند با میزان توجه مشروط مربوط به والدین ثبت شود.

References

منابع

بادان فیروز، علی، طباطبایی، سید موسی و ناجی، احمدعلی (۲۰۱۷). بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی مقیاس کنترل روان‌شناختی وابسته‌مدار و پیشرفت‌مدار در دانش‌آموزان دبیرستان، *روان‌شناسی مدرسه*، ۶(۳)، ۲۲-۷.

یزدخواستی، فریبا و قاسمی، سوسن (۱۳۸۹). رابطه بین شخصیت والدین و طرد و پذیرش کودکان توسط آنها. *مطالعات روان‌شناسی تربیتی*، ۷(۱۲)، ۱۴۴-۱۳۱.

Aronfreed, Justin. (1968). *Aversive control of socialization. In Nebraska symposium on motivation*. University of Nebraska Press.

- Assor, A., Yaniv, K.-M., & Roth, G. (2014). Parental conditional regard: Psychological costs and antecedents. *Human motivation and interpersonal relationships*: Springer, 215-37.
- Assor, A., Guy, R., & Deci, E. L. (2004). The emotional costs of parents' conditional regard: A Self-Determination Theory analysis. *Journal of personality*, 72(1): 47-88..
- Badanfyrus, A., Tabatabai, S. m., & Najji, A. A. (2017). Investigating the psychometric properties of the Persian version of the Dependent and Progressive Oriented Psychological Control Scale in high school students. *School Psychology*, 6(3): 7-22 [In Persian].
- Barber, B. K., & Harmon, E. (2002). *Violating the self*: Parental psychological control of children and adolescents.
- Barber, B. K., & Xia, M. (2013) The centrality of control to parenting and its effects.
- Barber, B. K. (1996). Parental psychological control: Revisiting a neglected construct. *Child development*, 67(6): 3296-3319.
- Baumrind, D. (1987). A developmental perspective on adolescent risk taking in contemporary America. *New directions for child and adolescent development*, (37): 93-125
- Breckler, S. J. (2000). Applications of covariance structure modeling in psychology: Cause for concern? *Psychological Bulletin*. 107(2): 260-73.
- Deci, Edward L., & Ryan, Richard M. (2000). The " what" and " why" of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. *Psychological inquiry*, 11(4): 227-268.
- Deci, Edward L., & Ryan, Richard M. (2000). The " what" and " why" of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. *Psychological inquiry*, 11(4),: 227-268.
- Gray, M. R., & Steinberg, L. (1999). Unpacking authoritative parenting: Reassessing a multidimensional construct. *Journal of Marriage and the Family*, 574-587.
- Hoffman, M. L. (1970). Moral development. In P. H. Mussen (Ed.), *Carmichael's manual of child psychology*. 2, 261-360. New York, NY: Wiley.
- Jackson, D. L. (2003). Revisiting sample size and number of parameter estimates: Some support for the N: q hypothesis. *Structural equation modeling*, 10(1): 128-141.
- Jöreskog, K. G., (2003). Sorbom. LISREL 8 : user's reference guide. In: Sorbom D, editor. 2nd ed. ed. Chicago, IL :: Scientific Software International.

- Kamins, M. L., & Dweck, C. S. (1999). Person versus process praise and criticism: Implications for contingent self-worth and coping. *Developmental psychology*, 35(3): 835.
- Otterpohl, N., Keil, A. G., Assor, A., & Stiensmeier-Pelster, J. (2017). *Erfassung von elterlicher bedingter Wertschätzung im Lern-und Leistungsbereich und im Bereich der Emotionsregulation*. Zeitschrift für Entwicklungspsychologie und Pädagogische Psychologie.
- Pace, U., & Zappulla, C. (2011). Problem behaviors in adolescence: The opposite role played by insecure attachment and commitment strength. *Journal of Child and Family Studies*, 20(6): 854-862.
- Roth, G., A., Avia., Niemiec, Christopher. P., Ryan, Richard. M., & Deci, Edward. L. (2009). The emotional and academic consequences of parental conditional regard: Comparing conditional positive regard, conditional negative regard, and autonomy support as parenting practices. *Developmental psychology*, 45(4): 1119.
- Shah, R., & Goldstein, S. M. (2006). Use of structural equation modeling in operations management research: Looking back and forward. *Journal of Operations management*. 24(2):148-69.
- Sigelman, C. K., & Rider. E. A. (2014). *Life-span human development*. Cengage Learning.
- Yazdkhasti, F., & Ghasemi, S. (2010). The relationship between parents' personality and their rejection and acceptance of children. *Educational Psychology Studies*, 7(12): 131-144 [In Persian].